

DYSCALCULIE PROTOCOL 2025 - 2026

Deze brochure beschrijft in het kort hoe er binnen het Harens Lyceum (HL) wordt omgegaan met leerlingen die dyscalculie hebben. Er staat beschreven welke faciliteiten en ondersteuning leerlingen met dyscalculie vanuit de school kunnen verwachten.

Het dyscalculieprotocol wordt jaarlijks door het Intern Ondersteuningsteam (IOT) van het Harens Lyceum aangepast aan de actuele stand van zaken.

WAT VERSTAAN WE ONDER DYSCALCULIE?

Dyscalculie is een stoornis die gekenmerkt wordt door hardnekkige problemen met het leren en vlot en/of accuraat oproepen en/of toepassen van reken-/wiskundekennis (feiten/afspraken).

(Ruijsenaars, Van Luit & Van Lieshout, 2004).

In het voortgezet onderwijs is het tempo vaak een groot struikelblok voor leerlingen met dyscalculie. Het tempoprobleem breekt hen niet alleen op bij wiskunde, maar ook bij alle andere vakken waar moet worden gerekend zoals natuurkunde, scheikunde en economie. Leerlingen met dyscalculie maken vaak rekenfouten en hebben weinig inzicht in getallen.

In de foutenanalyse van leerlingen met dyscalculie worden meestal 4 domeinen gehanteerd:

1. getallen: getalrelaties, hoofdrekenen, oplossingsgericht rekenen, bewerkingen, rekenmachine;
2. denken in verhoudingen: breuken, procenten, verhoudingen;
3. meetkunde: geld, tijd, lengte/omtrek, oppervlakte, inhoud, gewicht, temperatuur, meetkunde;
4. verbanden

Bij leerlingen met dyscalculie zijn meerdere van bovenstaande domeinen onvoldoende geautomatiseerd. Daarnaast heeft een leerling vaak moeite om “betekenisloze” formules te automatiseren.

WAAR HEBBEN LEERLINGEN MET DYSCALCULIE OP HET HARENS LYCEUM RECHT OP?

Voor leerlingen met dyscalculie kan het nodig zijn dat ze gebruik maken van hulpmiddelen of faciliteiten om het onderwijs op hun eigen niveau te volgen. De school moet de faciliteiten kunnen onderbouwen met een officiële dyscalculieverklaring afgegeven en ondertekend door een GZpsycholoog, schoolpsycholoog of orthopedagoog-generalist. Ouders zorgen ervoor dat de verklaring aan het begin van het schooljaar bij de mentor komt.

FACILITEITEN

Op het HL zijn de volgende faciliteiten beschikbaar voor leerlingen met een officiële dyscalculieverklaring:

Onderbouw:

- Toestaan gebruik rekenmachine
- Toestaan gebruik uitwerkpapier
- Gebruik standaard (reken) kaarten
- Deelname aan de aangepaste rekentoets indien deze wordt afgenomen
- Opzoekkaarten
- Formulekaarten
- Tijdsverlenging bij toetsen waarin gerekend moet worden

Als leerlingen recht hebben op tijdsverlenging is de duur van de tijdsverlenging:

Tijdsduur toets	Aantal minuten tijdsverlenging
45 minuten	+ 10 minuten
60 minuten	+ 10 minuten
75 minuten	+ 15 minuten
90 minuten	+ 20 minuten
120 & 150 minuten	+ 30 minuten

Bovenbouw:*Algemene regel*

In de bovenbouw kunnen leerlingen t/m het voorexamenjaar gebruik blijven maken van de faciliteiten die zij in de onderbouw aangeboden hebben gekregen.

In de twee examenjaren zullen, voor alle PTA onderdelen, de maatregelen aangepast worden aan de eindexamenbesluiten.

Bij alle centrale examens mogen leerlingen met dyscalculie een rekenmachine gebruiken.

Centraal Schriftelijk Eindexamen:

De door het CvTE (College voor Toetsen en Examens) vastgestelde of goedgekeurde rekenkaart mag worden gebruikt bij alle examens met rekenwerk. Deze mogelijkheid wordt door het CvTE per jaar aangepast. Voor de huidige regeling zie het officiële examenblad.

Bij centrale examens wordt een half uur tijdsverlenging toegekend als een dyscalculieverklaring aanwezig is. De centrale examens waarbij rekenen een rol speelt, zijn o.a. wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie en economie.

BEGELEIDING VANUIT HET INTERN ONDERSTEUNINGSTEAM (IOT)

De (mate van) problematiek kan verschillen per leerling met dyscalculie en daarmee ook de behoefte aan extra faciliteiten en ondersteuning. De begeleiding van leerlingen met dyscalculie moet zoveel mogelijk binnen de klas plaatsvinden, waarbij de docent rekening houdt met de leerling. Er wordt dan ook niet standaard begeleiding buiten de klas geboden aan leerlingen met dyscalculie.

Indien de leerling tegen specifieke problemen aanloopt is het aan de leerling zelf, de ouders en mentor om dit te signaleren en samen met het IOT te onderzoeken welke passende ondersteuning mogelijk is.

VERANTWOORDELIJKHEID OUDERS

Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om voor de school relevante informatie met betrekking tot de leerling te delen, documentatie zoals een dyscalculie verklaring aan te leveren, een signaal af te geven en een specifieke hulpvraag te formuleren wanneer een leerling met dyscalculie meer ondersteuning nodig heeft.

EINDEXAMENREGELING VOOR LEERLINGEN MET DYSCALCULIE

Voor meer en actuele informatie over de examenregelingen voor leerlingen met dyscalculie in de bovenbouw verwijzen we naar: www.examenblad.nl.

Dit document is opgesteld door het Intern Ondersteuningsteam van het Harens Lyceum.

Aan de teksten in dit protocol kunnen geen individuele rechten worden ontleend.

MEER INFORMATIE EN NUTTIGE LINKS:

www.examenblad.nl

Info examenregelingen ; artikel 55

www.rijksoverheid.nl

Algemene informatie

www.balansdigitaal.nl

Algemene informatie